

IASP 2025
GLOBAL YEAR
Pain Management, Research and Education
in Low- and Middle-Income Settings

FACT SHEET

Những thách thức và cơ hội cho nghiên cứu nền tảng về đau chất lượng cao ở các quốc gia và khu vực thu nhập thấp

Tác giả:

- Pablo Rodolfo Brumovsky, Bác sĩ Y khoa, Tiến sĩ, Đại học Austral, Buenos Aires, Argentina
- María Florencia Coronel, Cử nhân, Tiến sĩ, Đại học Austral, Buenos Aires, Argentina
- Thiago Mattar Cunha, Tiến sĩ, Đại học Sao Paulo, Ribeirao Preto, Brazil
- Tory Madden, Tiến sĩ, Đại học Cape Town, Cape Town, Nam Phi
- Bamidele Victor Owoyele, Tiến sĩ, Đại học Ilorin, Ilorin, Nigeria

Nghiên cứu nền tảng về đau là rất cần thiết để thúc đẩy lĩnh vực quản lý đau và, rộng hơn, cải thiện sức khỏe và hạnh phúc toàn cầu. Tuy nhiên, nó phải đối mặt với những thách thức riêng biệt ở các quốc gia và khu vực thu nhập thấp (LICS). Tờ thông tin này nêu bật những cân nhắc, thách thức và cơ hội chính cho nghiên cứu về đau trong các bối cảnh này.

Tỷ lệ hiện mắc và Tác động của Đau ở các Khu vực Thu nhập Thấp

Đau mạn tính ảnh hưởng đến hơn 20% dân số trưởng thành trên toàn cầu, với gánh nặng đáng kể ở các LICS, nơi khả năng tiếp cận các dịch vụ chăm sóc sức khỏe và quản lý đau còn hạn chế. Các tình trạng đau ở các khu vực thu nhập thấp thường bị ảnh hưởng bởi điều kiện làm việc hoặc sinh sống khó khăn, nghèo đói, chấn thương và thiếu hỗ trợ xã hội. Đặc biệt, các tình trạng đau như đau lưng dưới, thoái hóa khớp, đau sau chấn thương và đau do ung thư có tỷ lệ hiện mắc cao, và chúng thường trở nên tồi tệ hơn do khả năng tiếp cận hạn chế với các chuyên gia đau được đào tạo, các công cụ chẩn đoán và các lựa chọn điều trị. Sự kỳ thị và rào cản văn hóa liên quan đến việc thể hiện cơn đau hoặc tìm kiếm sự chăm sóc y tế có thể ảnh hưởng thêm đến việc tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe. Hơn nữa, dịch tễ học của cơn đau vẫn còn được mô tả kém ở nhiều LICS, và do đó, tác động toàn cầu thực sự của đau mạn tính vẫn chưa được hiểu đầy đủ.

Những thách thức đối với nghiên cứu nền tảng về đau ở LICS

Nghiên cứu nền tảng phải đối mặt với những rào cản đặc biệt ở các LICS, nơi các nguồn lực hữu hạn hạn chế đáng kể nghiên cứu cơ bản và do đó cản trở sự tiến bộ. Các nguồn lực tài chính và cơ sở hạ tầng thường khan hiếm, minh chứng là việc các thiết bị phòng thí nghiệm chất lượng cao chỉ có thể tiếp cận được ở một vài địa điểm hạn chế trong một quốc gia hoặc khu vực rộng lớn. Nguồn kinh phí vốn đã hạn chế thường bị thắt chặt hơn do không có miễn thuế đối với thiết bị nghiên cứu,

vốn có sẵn ở một số quốc gia thu nhập cao, và việc áp đặt thuế nhập khẩu cao ở nhiều quốc gia thu nhập thấp. Các thủ tục hải quan quan liêu càng làm chậm tiến độ nghiên cứu. Mặc dù xuất bản truy cập mở nhằm cải thiện khả năng tiếp cận các ấn phẩm khoa học, nhưng trớ trêu thay, nó lại cản trở việc phổ biến nghiên cứu từ các quốc gia thu nhập thấp bằng cách yêu cầu các nhà nghiên cứu phải trả các khoản phí xuất bản cắt cổ bằng ngoại tệ, mà không có kinh phí dành riêng để chi trả cho những chi phí này.

Dữ liệu dịch tễ học kém (hoặc khan hiếm) là một hạn chế điển hình đối với việc hợp tác với các nhà tài trợ tiềm năng cho nghiên cứu về đau ở LICs. Trong bối cảnh các nhà tài trợ quốc gia, việc thiếu dữ liệu về đau ảnh hưởng đến các ưu tiên tài trợ nghiên cứu, làm cho các vấn đề sức khỏe khác, được mô tả rõ hơn, có vẻ hấp dẫn hơn để tài trợ so với nghiên cứu về đau. Do đó, việc chuyển giao kiến thức vẫn còn ở mức tối thiểu, được chứng minh bằng số lượng bằng sáng chế được nộp hàng năm nhỏ, số lượng các công ty công nghệ sinh học được thành lập hạn chế, và gần như không có ảnh hưởng của những tiến bộ nghiên cứu về đau đối với chính sách chăm sóc sức khỏe.

Giữ chân các nhà nghiên cứu được cho là rào cản đáng kể nhất đối với việc thúc đẩy nghiên cứu nền tảng về đau ở các LICs. Ở Châu Mỹ Latinh và Châu Phi cận Sahara, nhiều nhà khoa học không có mức lương phản ánh trình độ học vấn, kiến thức và đóng góp của họ cho xã hội. Các sinh viên tốt nghiệp trẻ tuổi thường coi môi trường khoa học là hạn chế, cạnh tranh cao, thiếu kinh phí và ít mang lại sự chắc chắn cho một tương lai ổn định trong các tổ chức nghiên cứu. Tương tự như vậy, tình trạng “chảy máu chất xám” liên tục của các nhà khoa học có năng lực và các chuyên gia chăm sóc sức khỏe có chuyên môn được đào tạo về khoa học thần kinh và nghiên cứu nền tảng về đau là một gánh nặng đáng kể. Một nghiên cứu được công bố vào năm 2011 ước tính rằng, mặc dù 1 trong 8 nhà khoa học nổi bật hoạt động từ cuối thế kỷ 20 đến đầu thế kỷ 21 được sinh ra ở một quốc gia đang phát triển, nhưng khoảng 80% trong số đó đã chuyển đến một quốc gia phát triển. Các LICs cần giữ chân những nhà khoa học như vậy, đặc biệt là với tỷ lệ người hoạt động trong nghiên cứu cực kỳ thấp ở Châu Mỹ Latinh hoặc Châu Phi cận Sahara so với các châu lục phát triển như Bắc Mỹ (tương ứng là 613 so với 97,5 so với 4788 trên một triệu dân). Cải thiện những điều kiện này là rất cần thiết để kiềm chế sự di cư của các nhà khoa học từ các LICs.

Cơ hội và Tác động Tiềm năng

Những thách thức được nêu trên cho thấy cần có các cách tiếp cận chiến lược để nâng cao năng lực của các nhà khoa học ở các LICs, những người chọn tăng cường nghiên cứu ở quê nhà thay vì di cư. Một chiến lược là thúc đẩy hợp tác khu vực và quốc tế. Việc thiết lập các thỏa thuận liên đại học để hỗ trợ các chương trình Tiến sĩ và/hoặc nghiên cứu chung có thể cung cấp khả năng tiếp cận đào tạo, cố vấn và tài nguyên, từ đó củng cố năng lực nghiên cứu tại địa phương. Một lợi thế của thời đại hiện nay là khả năng tiếp cận các cuộc họp và thảo luận ảo, cho phép các đồng nghiệp từ khắp nơi trên thế giới kết nối. Những tương tác này không chỉ định hình ý tưởng và tạo điều kiện trao đổi kiến thức và kỹ năng, mà còn mang lại những lợi ích tinh tế nhưng mạnh mẽ hơn, chẳng hạn như thúc đẩy các kết nối giữa các cá nhân mà các nhà nghiên cứu ở các LICs bị cô lập về mặt địa lý thường thiếu.

Một chiến lược thứ hai có chi phí tương đối thấp nhưng tác động tiềm năng cao là các nghiên cứu dịch tễ học bao gồm các quốc gia chưa được đại diện đầy đủ (hoặc bị bỏ qua) ở Châu Phi cận Sahara, Châu Mỹ Latinh và Châu Á.

Một chiến lược bổ sung thứ ba là kết hợp các cách tiếp cận phù hợp về văn hóa và tiến hành nghiên cứu về đau trong bối cảnh văn hóa và kinh tế xã hội cụ thể của các cộng đồng địa phương. Cách tiếp cận này có tiềm năng khám phá những hiểu biết độc đáo về cơ chế đau phổ biến ở con người, cũng như các chiến lược quản lý hiệu quả có thể phù hợp với các bối cảnh cụ thể. Ví dụ, các truyền thống phong phú về các liệu pháp thảo dược, hoặc các thực hành xã hội gắn liền với văn hóa, có thể cung cấp các giải pháp quản lý đau mới với khả năng ứng dụng rộng hơn.

Chiến lược thứ tư là tập trung vào việc phát triển các công nghệ giá cả phải chăng, chẳng hạn như các giải pháp dựa trên điện thoại di động hoặc thiết bị chi phí thấp, để giúp thu hẹp khoảng cách cơ sở hạ tầng hiện có. Các công nghệ mới nổi như y học từ xa, các liệu pháp dựa trên trí tuệ nhân tạo và các đổi mới công nghệ khác đang nhanh chóng trở thành xu hướng chủ đạo và có thể tỏ ra đặc biệt hữu ích trong các bối cảnh bất lợi.

Thứ năm, các sáng kiến xây dựng năng lực và các chương trình đào tạo về khoa học nền tảng hoặc chuyển tiếp (translational pain science) cho các nhà khoa học và nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe, bao gồm sự tương tác chặt chẽ giữa các nhóm này, sẽ thiết lập một nền tảng vững chắc cho nghiên cứu bền vững, phù hợp và có tác động.

Cơ chế Tài trợ và Hỗ trợ

Đảm bảo tài trợ cho nghiên cứu về đau chất lượng cao là một thách thức đáng kể khác mà các nhà nghiên cứu ở LICS phải đối mặt. Một số tổ chức quốc tế nhất định, chẳng hạn như IASP, Liên minh Châu Âu, Tổ chức Y tế Thế giới và Tổ chức Nghiên cứu Não Quốc tế, cung cấp các khoản tài trợ cho nghiên cứu ở LICS. Viện Y tế Quốc gia Hoa Kỳ (NIH) cũng tài trợ cho các chủ đề nghiên cứu được chọn có liên quan đến LICS. Tuy nhiên, nguồn tài trợ có sẵn không tương xứng với những khoảng trống kiến thức hoặc quy mô dân số được đại diện bởi nghiên cứu của LICS. Quan hệ đối tác công-tư với các ngành công nghiệp chuyên phát triển thuốc giảm đau hoặc thiết bị y tế có thể mang lại cơ hội bổ sung để tài trợ và chuyển giao công nghệ nếu được theo đuổi một cách mạnh mẽ. Chi phí thấp hơn của các thử nghiệm lâm sàng được thực hiện tại LICS, mặc dù phải chịu sự giám sát nghiêm ngặt của hội đồng đánh giá thể chế và cơ quan quản lý địa phương, có thể làm cho các khu vực này trở nên hấp dẫn đối với các nhà đầu tư, thúc đẩy sự phát triển kiến thức mới và tạo ra các nguồn lực có thể được tái đầu tư vào nghiên cứu nền tảng sâu hơn. Cuối cùng, việc khuyến khích các chính phủ và tổ chức địa phương trong các LICS thực hiện các chính sách khoa học dài hạn ưu tiên tài trợ, tiền lương và cơ hội tốt hơn cho các thể hệ nhà khoa học trẻ có thể thúc đẩy sự phát triển bền vững và dẫn đến những cải thiện lâu dài trong tiến bộ khoa học và quản lý đau cho bệnh nhân. Các cá nhân và doanh nhân bản địa giàu có cũng có thể thành lập các quỹ dành riêng để thúc đẩy nghiên cứu nền tảng về khoa học thần kinh và đau.

Các trường hợp điển hình và Câu chuyện thành công

Dự án của IASP dành cho các nước đang phát triển: Sáng kiến Cải thiện Giáo dục về Đau đã rất hữu ích trong nhiều năm qua. Nó đã liên tục cung cấp các khoản tài trợ hỗ trợ cải thiện giáo dục và thực hành về đau ở các nước đang phát triển, đặc biệt là LICs. Cụ thể, nó đã giúp tạo ra các giải pháp sáng tạo cho giáo dục, nghiên cứu, phổ biến và thực hành về đau ở các nước đang phát triển. Quan trọng nhất, khoản tài trợ này cũng khuyến khích sự phát triển hoặc thực hiện các thay đổi chính sách trong bệnh viện, trường đại học, chính phủ và các tổ chức khác.

Những nỗ lực phối hợp của các hiệp hội đau khu vực và quốc gia đã giúp cải thiện đáng kể giáo dục, thực hành và, ở một mức độ nào đó, nghiên cứu về đau. Một số hiệp hội tổ chức các chương trình giáo dục bao gồm đào tạo về phương pháp nghiên cứu. Họ cũng đóng vai trò là các nhóm vận động làm việc với các bộ/sở y tế để cải thiện giáo dục và thực hành về đau. Trong một số trường hợp, họ đóng vai trò là cầu nối với các ngành công nghiệp đa quốc gia và tạo điều kiện phân phối và nghiên cứu opioid có trách nhiệm. Các hội thảo trực tuyến do các hiệp hội quốc gia tổ chức, cũng như các hội nghị thường niên, tạo cơ hội cho việc kết nối, tiếp thu kiến thức và hợp tác cho các phòng khám và nghiên cứu đau đa ngành.

Kết luận

Thúc đẩy nghiên cứu nền tảng về đau ở các LICs là một thách thức đòi hỏi sự cam kết và cống hiến liên tục, một ý thức mục đích mạnh mẽ và khả năng đưa ra các quyết định có tác động lớn nhằm nâng cao chất lượng khoa học nền tảng ở các LICs. Hơn nữa, nó đòi hỏi các cách tiếp cận đổi mới, tài trợ bền vững, và việc thiết lập và duy trì các hợp tác khu vực và quốc tế mạnh mẽ. Bằng cách giải quyết những thách thức độc đáo và tận dụng các cơ hội ở LICs, cộng đồng nghiên cứu toàn cầu có thể giúp giảm gánh nặng đau, cải thiện chất lượng cuộc sống và xây dựng nền tảng cho kết quả sức khỏe công bằng trên toàn thế giới.

Tài liệu tham khảo

1. Sá, K. N., Moreira, L., Baptista, A. F., Yeng, L. T., Teixeira, M. J., Galhardoni, R., & De Andrade, D. C. (2019). Prevalence of chronic pain in developing countries: Systematic review and meta-analysis. In *Pain Reports* (Vol. 4, Issue 6). Lippincott Williams and Wilkins. <https://doi.org/10.1097/PR9.0000000000000779>
2. Morriss, W. W., & Roques, C. J. (2018). Pain management in low- and middle-income countries. In *BJA Education* (Vol. 18, Issue 9, pp. 265–270). Elsevier Ltd. <https://doi.org/10.1016/j.bjae.2018.05.006>
3. Sharma, S., Verhagen, A., Elkins, M., Brismée, J. M., Fulk, G. D., Taradaj, J., Steen, L., Jette, A., Moore, A., Stewart, A., Hoogenboom, B. J., Söderlund, A., Harms, M., & Pinto, R. Z. (2023). Research from low-income and middle-income countries will benefit global health and the physiotherapy profession, but it requires support. In *European Journal of*

Physiotherapy (Vol. 25, Issue 5, pp. 238–242). Taylor and Francis Ltd.
<https://doi.org/10.1080/21679169.2023.2240997>

4. Ciocca, D. R., & Delgado, G. (2017). The reality of scientific research in Latin America; an insider's perspective. *Cell Stress and Chaperones*, 22(6), 847–852.
<https://doi.org/10.1007/s12192-017-0815-8>
5. Kalergis, A. M., Lacerda, M., Rabinovich, G. A., & Rosenstein, Y. (2016). Challenges for Scientists in Latin America. *Trends in Molecular Medicine*, 22(9), 743–745.
<https://doi.org/10.1016/J.MOLMED.2016.06.013>
6. Weinberg, B. A. (2011). Developing science: Scientific performance and brain drains in the developing world. *Journal of Development Economics*, 95(1), 95–104.
<https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2010.05.009>
7. Marino-Jiménez, M., Ramírez-Durand, I. L., Pareja-Lora, A., & Cieza-Esteban, A. (2024). Research in Latin America: bases for the foundation of a training program in higher education. *Cogent Education*, 11(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2319432>
8. Miranda, J. J., Castro-Ávila, A. C., & Salicrup, L. A. (2018). Advancing health through research partnerships in Latin America. *BMJ* (Online), 362.
<https://doi.org/10.1136/bmj.k2690>
9. IASP (2024). IASP Developing Countries Project: Initiative for Improving Pain Education. <https://www.iasp-pain.org/resources/grants-awards/iasp-developing-countries-project-initiative-for-improving-pain-education/> (Assessed on 11/12/2024).
10. Soyannwo, O., Chaudakshetrin, P., & Garcia, J. B. (2023). The value of the International Association for the Study of Pain to developing countries. *Pain*, 164(11S), S39–S42.
<https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000003060>

Người phản biện

- Marucia Chacur, Tiến sĩ, Đại học Sao Paulo, Brazil

Dịch bởi

- Nguyễn Nam Bình, Khoa Đau, Bệnh viện FV, Việt Nam